

TRIBUNA

ODPRTO PISMO CELOVŠKEMU „KLEINE ZEITUNG“ (ÖSTERREICHISCHES GROESSTE BUNDESLÄNDERZEITUNG – UNABHÄNGIG)

SPOŠTOVANI GOSPODJE!

Casi se spreminjajo. Vam pa ostajajo problemi. Zares sočustvujem z Vami. Stiska tiskane besede, še posebej časnikarske je prav gotovo problem, s katerim se morajo ubadati vsi časopisi tega sveta. Stevilni novi izumi odvrčajo bralca od časopisja in ga neustojljivo potiskajo v naročje drugim, bolj privlačnim sredstvom obveščanja. Glede senzacij pa sami veste, kako enolične in podobne si postajajo v zadnjem času. Skratka ni je dežele na svetu, ki ne bi imela opraviti z umori, mamili, korupcijo, skandali, terorjem, ločitvami itd. Ubogi novinarji pa naj vso to enolično robo in zmešnjavo dan za dnem servirajo cenjenim bralcem. Priznali mi boste, da so to pravzaprav nepremostljive profesionalne težave. No in če vse odpove, ostane še področje politike, toda tudi tu so velike konjunkturne teme že za nami. Preostane nam samo dober in preizkušen novinarski recept, da iz starega delamo novo.

Veliki časopisni koncerni si ob tej zagati že vedo nekako pomagati. Njim le uspeva, da tem vsakdanjim umorom, mamilom, ropom itd. dodajo neko pozlato in skrivnostnost. Uspeva jim iz tega posla celo kovati dobiček. Toda kako naj za božjo voljo tak dobiček kuje mali časopis na Koroškem.

Tudi najbolj nepismenim ljudem je jasno, da se je zgodovina na Koroškem ustavila neke med vesoljnimi potopom in pokristjanjevanjem poganskih Slovencev. Od tistih pionirskih časov, ko je neustrašni nemški človek ohranil to deželo vesoljnemu nemštvu in krščanstvu, se je zgodilo bore malo. Seveda ta zgodovinski ekskurz kaže na nedvoumni triumf nemškega duha, vendar dober novinar, če ne želi, da ga imajo za konzervativca, ne more peti glorijske nemštvu Koroške (jubilej plebiscita je le enkrat na leto), zato je zelo verjetno, da bi se takega pisanja preobedel še tako močan nemški želodec.

Čeprav iz zgoraj povedanega izhaja in to popolnoma jasno, da je Koroška dvesto procentno nemška dežela in je to dejstvo enako aksiomu, se iznenada in od nekdaj na splošno zaprepačenje aksiomatsko nemške Koroške pojavijo tudi koroški Slovenci. Ta pojav, ki je v bistvu paradoksalen in ne bi zaslužil večje pozornosti, če omenjeni Slovenci ne bi postali „ekstremisti“ in „šovinisti“ in se sklicevali na neko avstrijsko državno pogodbo.

Prav gotovo je pojav Slovencev na Koroškem nekaj senzacionalnega, ta senzacionalnost bi se lahko kosala kvečjemu z obiskom delegacije Marsovcov pri gospodu deželnem glavarju. Toda kdo, vprašam vas, kdo je pripravljen to izjemno senzacijo (pojav Slovencev na Koroškem) sprejeti kot resnično, še posebej, če to senzacijo spravlja v svet tako majhen in neugleden provincijski listič kot je „Kleine Zeitung“. Zato je potrebno tej „slovensko-marsovske“ zadevi dodati nekaj političnega popra, da bodo bralci bolj pripravljeni ugrizniti.

Svoj čas je bilo zelo konjunkturno blago avstrijskega provincijskega tiska, antikomunistična histrija, s katero so obilno strašili svoje malomeščansko bralstvo. Žal je ta kapital sčasom postal čisto neraben, tako da grozljive zgodbe ubrane na to struno slabo vžgejo. Na srečo koroškega provincijskega tiska se ta grozljiv komunistični podkontinent zacementa že onkraj Karavank.

Prava šala je sedaj „Kleine Zeitungu“ ponovno odkriti poglavitni vir vseh težav na Koroškem. Pač! onkraj Karavank ne miruje, ampak sega s svojimi kromplji k nam, razdejni hoče naš mir in ugoditi to lepo nemško pokrajino. Bistroumni moške pri „Kleine Zeitungu“ tudi zvotkajo kdo je duhovni vodja in podpornik „slovenskega ekstremizma“ in „nacionalizma“ na Koroškem. Nihče drug kot glasilo ljubljanskih visokošolcev „Tribuna“.

Dragi gospodje pri „Kleine Zeitungu“, zares Vam moram čestitati, kako izjemno „dobro“ in „duhovito“ ste ponaredili moj prispevek „Iztreznitev“ objavljen v „Tribuni“ (24. 12. 1970). Kljub vsemu trudu Vam zamerim samo malenkost, in sicer, da moje osebno stališče pripisete „Tribuni“. Zagotavljam Vam, da nisem nikakršen anonimus, ki bi se moral skrivati za hrbtom glasila ljubljanskih visokošolcev, temveč MILENKO VAKANJAC, absolvent filozofske fakultete v Ljubljani, stanujoč Štembalova II., prav tako v Ljubljani. Pod svoja stališča v članku „Iztreznitev“ sem se tudi čisto pošteno podpisal. Nasprotno pa si dovoljujem ugotoviti, da Vaš ponaredek v „Kleine Zeitungu“ ostaja nepodpisan.

Kar zadeva moj članek (odnosno ponaredek le-tega), katerega ste blagovolili predstaviti Vašim bralcem kot čistokrvni primer „slovenskega ekstremizma“ in „šovinizma“ pa tole: če ste se lotili tako zahtevne in sitne reči, potem bi bila Vaša naloga predstaviti moj članek integralno in na korekten način. Tako pa mi je naravnost nerodno, da vas moram opozarjati na tako banalno zadevo, kot je novinarsko poštenje. Vse skupaj se zares ne spodobi in kviri mojo intimno predstavo o demokraciji in civilizaciji v ptelepi Avstriji. Vaš cenjeni časopis se je blagovolil tudi okrasiti z geslom UNABHÄNGIG, po vsem kar počenjate je to presenetljivo točno.

Da se z iztrganimi citati lahko vsak tekst spremeni v sebi lastno nasprotje, to pač ni posebno veliko odkritje. Originalen tekst mojega članka se glasi:

„Nobena od vetešil nas namreč ne sili v tako izjemno toleranco do gospodov Berzantijs in Sime, če se seveda sami nismo odločili zanje. Kljub naši izjemni opreznosti (beri strahopetnosti) je možno in pravično enkrat za vselej postaviti odločno dilemo: KAJ SLOVENSKEGA NARODA V TEM PREKLETEM LABIRINTU NAJRAZLIČNEJŠIH INTERESOV IN INTERESICEV LAHKO SPLOH SE IZGUBI?“

Vaš ponaredek pa je dobil tako obliko:

„Keine der Grossmacht zwingt uns zu einer solchen einmaligen Toleranz gegenüber der Herren Berzanti und Sime, wenn wir uns nicht selbst dazu entschlossen haben. Trotz unserer ausnehmenden Vorsicht (gemeint ist Furchtsamkeit) es moeglich und gerecht, ein fuer allemal folgende Frage zu stellen: Was kann das slowenische Volk in diesen verwuentschten Labyrinth der verschiedensten Interessen ueberhaupt noch tun?“ Nisem izvedenec za nemščino, toda vsaj približno si predstavljam, da med besedama STORITI (beseda, ki ste jo samovoljno podtaknili v moj tekst) in besedo IZGUBITI (ki se v tekstu resnično nahaja) obstaja razlika.

Natančno tista razlika, ki je potrebna provincijskemu „Kleine Zeitungu“, da vzbuja grozo pri svojih čitateljih, pred tistim, kar lahko še pride za akcijo v Velikoven. Če je ob tem treba potvarjati, nič hudega, včasih je treba pač tudi malo lagati, seveda če to narekujejo politične potrebe.

Dvoličnost takega početja je na dlani. Kadar gre za nemško manjšino na južnem Tirolskem, ki se ni ukvarjala samo z prečitavanjem napisov, ampak s pravnimi terorističnimi akcijami, takrat gre za genocid nad velikim nemškim narodom, za nekaj, kar bi moralo zaliti vsakega kulturnega človeka v Evropi. KADAR PA VELIKI NEMSKI ROD (NJE-GOVA AVSTRIJSKA VARIANTA) IZTREBLJA IN UNICUJE VSE, KAR NI NEMŠKEGA NA NJEGOVEM OZEMLJU, POTEM JE TO MANJŠA LOKALNA AVSTRIJSKA ZADEVA. Seveda, kdo v svetu pa ve, da razen v Sloveniji, žive Slovenci tudi na Koroškem, v Italiji in na Madžarskem?

Zato gospodje, ko v teh pustnih dneh iščete „teroriste“ in „ekstremiste“ na Koroškem, vprašajte se malo, ali je ta Vasa „nova“ družabna igrice res tako zelo izvirna, kot se Vam dozdeva?

Z odličnim spoštovanjem Vam
MILENKO VAKANJAC

STUDENTSKI LIST TRIBUNA

LJUBLJANA 25. 2. 1971

ŠTEVILKA 16

LETNIK XX



VSEBUJE BOGA IN POL!
STANE SAMO EN DINAR!

Na povabilo Tribune mladih so 22. januarja prišli v Novi Sad štirje člani uredništva Tribune: Jože Konc, Andrej Medved, Jernej Novak in Jaša Zlobec. Na pogovoru z novosadskimi študenti so poskušali orisati usmeritev Tribune in splošno kulturno ter politično situacijo v Sloveniji. Pričujoči prispevki skušajo podati vtis, ki so ga uredniki Tribune dobili ob pogovoru na Tribuni mladih. Hkrati objavljamo tudi Odprto pismo jugoslovanski javnosti skupine novosadskih študentov.

OTVORENO PISMO JUGOSLOVENSKOJ JAVNOSTI

U kulturi Novog Sada (Vojvodine) vlada u poslednje dve godine politika čvrste ruke, potpuna birokratizacija in institucionalizovanje kulturnih aktivnosti, kao i ekspanzija monopola grupa i pojedinaca na odgovornim funkcijama.

Arbitraža političkih organa i funkcionera u umetnosti i kulturi postala je uobičajeni metod za diskvalifikovanje novih pojava.

Održava se hijerarhijski odnos medju kulturnim radnicima i apriorno diskvalifikovanje mladih stvaralaca i savremenih tendencija u umetnosti.

Bavljenje kulturom pretvoreno je u izvor sticanja političke i materijalne moći.

Političko i administrativno rešavanje stvorio je atmosferu straha, ugrozilo progresivnu misao, slobodu stvaralaštva i bavljenje umetnošću čini mučnim i rizičnim.

Samoupravna praksa u atmosferi strahovlade je nemoguća, jer se poverenje vlasti uvek ukazuje politički „ispravnim“ pojedincima.

Sve ovo onemogućava demokratizaciju kulture i uključivanje umetnosti u društvene procese – čemu slede osude da je umetnost odvojena od društva i naroda.

Sredstva masovnih komunikacija dezinformišu jugoslovansku javnost i deluju kao produžena ruka monopola u političkoj i kulturnoj strukturi.

Naš jezik je jezik umetnosti i ne želimo da postane jezik politički.

Grupa za nove umetnosti „Februar“

Branko Andrić s. r, Slavko Bogdanović s. r, Čedomir Drča, s. r, Janez Kocijančič s. r, Vladimir Kopicl s. r, Božidar Mandić s. r, Miroslav Mandić s. r, Mirko Radojčić s. r, Ana Raković s. r, Dušan Sabo 2s. r, Slobodan Tišma s. r, Vujica Rešin Tucić s. r, Pedja Vranešević s. r, Miša Zivanović s. r.

NOVI SAD

Dogajalo se je v nekakšni avli: tri zidane in ena steklena stena, sedeč tesno ob njih smo uokvirili nek presenetljivo razsežen prazen prostor. Bilo je, kot da zavestno ustvarjamo praznino, ki jo je treba zapolniti. Nato smo pojasnjevali, naše besede so prehajale v prostor, se znova vračale, da smo jih kot ne dovolj domišljene misli znova sprejeli, se nenehoma soočali z našim delom in ga vnovič opravljali. To ni bil pogovor, bilo je pravo vnovič opravljano delo. Ustavljali smo se, begali, iskali besed; prihajale so od vsepovsod, čutili smo, da nam slede, besede, ki so prihajale, so bile prave in resnično kakor naše. Razumeli so nas. Provocirali so, simpatično in v živem zanimanju, pritiskali so, da smo vedno znova preverjali lastno ravnanje. Debatirali smo o vsem, o politiki, o kulturi. Nekdo je prinesel magnetofon, sedel je tik pred nas: „Dobro, dali se socializem u našoj zemlji kompromitovao ili ne?“ Padlo je iznenada, moreče in trdo. Jaša eksplodira – jasno da, misli, da je glede tega naše stališče nedvomno in razvidno iz sleherne številke. Drugi smo previdnejši, nekako v stiski premišljujemo in tehtamo, a se ne izognemo zaključku. Soglašamo. Kmalu nato pogovor usahne, ura je enajst, nadaljujemo v gradskoj kafani. Tokrat govore oni; pojasnjujejo nam svoj položaj, razmere v Novem Sadu. Ne moremo verjeti. Kar govorijo, se zdi tako odmaknjeno in tuje, kot da ne more biti del tega našega sveta. Šele kasneje razumemo Tucića, ki pravi: tisto ni bila provokacija, hotel sem, da bi bilo to izrečeno. Da bi sam in ostali začutili, da je to mogoče izreči tudi tu.

JERNEJ NOVAK



DOMOVINA VOJVODINA

(Po obisku v N. m Sadu.) Kot pripadniku madžarske manjšine so mi moji kolegi v Ljubljani večkrat izrazili zaskrbljenost zaradi neizbežne asimilacije madžarske manjšine v Vojvodini. Dobronamerno zaskrbljenost Slovencev sem sprejel predvsem kot znak solidarnosti in kot znak njihovih grenkih izkušenj v preteklosti in sedanjosti. Pa ne samo to. Tudi sama statistika govori v prid taki zaskrbljenosti: ob zelo nizki nataliteti in ob zelo velikem odstotku mešanih zakonov madžarskih deklet (18 %) delež Madžarov v celotnem številu prebivalstva Vojvodine nenehno in relativno pada: 1953 – 25,7 %, 1961 – 23,8 %, 1971 – ? (prav tako kot delež Slovencev v Jugoslaviji). Pričakovati je – ali pa je kar gotovo, da bodo močnejši razvoj industrije v zadnjih in v bodočih letih in večja mobilnost delovne sile ter rastoče odhajanje v tujino še bolj pospeševali asimilacijske tokove. Vojvodina postaja velik mikser narodov, približno tak, kakršen je bila Srednja Evropa v dobi prve industrijske revolucije.

Vendar je odveč biti hudo zaskrbljen zaradi same asimilacije. Prvič zato, ker se ta odvija zelo postopoma (ni neposredne prisile), drugič, ker procesi asimilacije omogočajo pripadnikom manjšine večjo stopnjo in večjo širino kulturne, politične in ekonomske integracije kot v zaprti, asimilaciji odporni kulturno-etnični skupnosti manjšine.

Za primer madžarske manjšine je bolj kot asimilacija važen in usoden problem možnost (obseg in kvaliteta) participacije, ker jim edino to omogoča politično emancipacijo – to pa je že vprašanje splošne družbeno-politične situacije Pokrajine. Ta družbeno-ekonomska situacija pa deluje enako ne samo na manjšino, temveč na vse. Skozi politično emancipacijo namreč vodi pot tudi do kulturne in ekonomske afirmacije, to je do večje možnosti človeške integracije na čim višji (čim ustrežnejši) ravni. Zaradi specifične MANJŠINSKE situacije manjšine bi morali Madžari in druge manjšine v Vojvodini praviloma imeti več možnosti (privilegije) za politično emancipacijo (Lenin) kot večinski narod, toda Vojvodina ima zelo specifično narodno-narodnostno strukturo: dežela več kot devetih narodov in narodnosti (med njimi tudi 5663 Slovencev).

To, kar me je najbolj zaskrbelo ob nedavnem obisku v Novem Sadu, je položaj mladega madžarskega izobraženstva (to velja tudi za Madžare v Prekmurju in za Slovensko manjšino na Koroškem in v Porabju tudi).

Pomanjkljivosti našega sistema izobraževanja in pomanjkljivosti socialnega sistema se najhujše odražajo v položaju dijakov iz vrst manjšine. Nimam razlogov, da bi dvomil v besede naših kolegov v Novem Sadu, da so madžarski študentje zapostavljeni (živijo v težkih razmerah, večinoma brez štípendij ali z zelo nizkimi, izredno malo jih je dobilo stanovanje v študentskih domovih in menim, da bi take difference morali odpraviti študentje sami, če je družbeno-politična situacija taka, da manjšimi ne nudi zadostne večinske zaščite.

V poročilu komisije Pokrajinskega komiteja ZKV za mednacionalne odnose berem: „Med 3489 koristnikov kredita v šolskem letu 1969/70 je samo 178 Madžarov, 41 Slovakov, 26 Romunov itd.“ Iz tabele pa je razvidno, da je med 11.287 študenti novosadske univerze le 1099 ali 9,7 % Madžarov, med 7351 študentov višjih šol pa le 850 ali 11,5 % Madžarov.

Odtok madžarskih študentov v vsa večja mesta Evrope (od Dunaja in Frankfurta do Pariza, Hamburga in Stockholma, kjer se preživljajo z drugimi deli), je postal običaj. Seveda bi bilo za kakršnokoli sklepanje potrebno raziskati poglobljene vzroke tega položaja, vendar je tudi brez tega razvidno, da so to posledice dolgoročnih procesov, ki jih je mogoče popraviti šele v daljši prihodnosti. Menda bi bilo preuranjeno sklepati, da so manjšine na sploh v slabšem socialno-ekonomskem položaju (zaradi nižje stopnje njihove politične emancipacije) in da so njihovi otroci manj motivirani za študij ter nimajo materialnih možnosti za šolanje – ker bi iz tega neposredno sledilo, da naša samoupravna socialistična družba socialne šibkejšje, zapostavlja, da jim na splošnem družbeno-socialnem planu ne nudi možnosti za uveljavitev demokratičnih pravic do izobraževanja in da družba nudi možnost tistim, ki že „nekaj“ imajo. Taka nepreverjena predpostavka bi nas privedla zelo daleč, morali bi namreč raziskati kateri in kolikšen del prebivalstva je pod splošnim nivojem in kakšna je naša socialna piramida.

Splošna družbeno-politična in ekonomska situacija se torej močno odraža na položaju manjšine. Lahko rečemo, da je manjšina takorekoč pomanjšana slika celotne družbe. Zato so pripadniki manjšine stopnjevano zainteresirani za raziskovanje in reševanje poglobljenih problemov celotne družbe. Zato sem prej opozoril na obseg in kvaliteto ter možnosti njihove participacije.

Po vtisih, ki sem jih dobil v Novem Sadu, radikalne spremembe ne moremo pričakovati. Najmočnejši impulz za spremembe so doslej dali študentje. Tudi v bodočnosti lahko pričakujemo največ od njih, še posebno pa od tistih, ki so zbrani okrog avantgardne revije Uj Symposion in Hungarološkega inštituta v Novem Sadu ter sociološke katedre v Subotici.

JOŽE KONC

NOVI SAD

Partija izgublja svoje pozicije. Med vsemi sloji prebivalstva. Njen vpliv se manjša iz dneva v dan. Položaj ji uhaja iz rok. Tehnokracija je na pohodu. In korupcija in nestrokovnost in apatija in sabotiranje ... Slovenska partija skuša položaj rešiti z reformiranjem, z demokratizacijo, z mladimi. Pa ne pomaga dosti. Vse bolj blede nekdanja podoba, še večeraj veliki, močni stroj leze vase.

Tam doli, na vzhodu, je položaj precej drugačen. Tudi tam ni več sledu o kakšni avantgardi in zaščitnici proletariata. Samo da si je tam birokratski aparat izbral drugačno pot. Zavedajoč se svoje ideološke, moralne nemoči, si skuša partija pomagati s politiko trde roke. Za nas, ki že leta živimo v vsaj navidezni demokraciji, je položaj v Novem Sadu, Nišu itd. naravnost grozljiv. Nad vsemi institucijami, od sindikatov do študentskega glasila, se dviga najvišje in najmočnejše – partija. Tu ni priziva. Na ulicah, v lokalih, po parkih, na šolah, povsod moraš biti oprezen, povsod moraš paziti na svoje besede. To vpliva na nas kot grozljiva mora, kot spomin na hudobne čase, ko nisi mogel nikomur verjeti. In ljudje molče. Gledajo izpod čela, vračajo knjižice in se umikajo. Sprejeli so nas, kot bi prišli s tujega sveta. Srkali so naše besede kot dragocenosti. To, o čemer vi govorite, o tem mi ne smemo niti sanjati. Spočetka nismo mogli verjeti. Potem pa se je začelo odvijati. Toliko človeške stiske, toliko grenkobe. In nad vsem tem mogočna konstrukcija oblasti.

PARTIJA
ukazuje
prepoveduje
dovoljuje
obsoja
pomilošča –

In vsak dan bolj se mogočna stavba krha. Ljudje že davno ne verjamejo več nasilju in pritisku. Mladi se skušajo boriti. Sila se sprošča tudi v kulturi. Krog se vedno bolj oži. To ne more dolgo trajati. Konstrukcija se bo sesula. Razneslo jo bo. Ker nasilje ne more zmagati.

In takrat boste videli, kaj je avantgarda. In kaj zmore proletarijat. Videli boste, da je mogoče zgraditi tudi drugačno partijo. Boljšo, svetlejšo. In resničnejšo.

J. ZLOBEC

SANCTA SANCTISSIMA ...

Vedno so mi bile zoprne in neprijetne dolge polemike, zlasti še, če so se spuščale na osebno raven. Vendar pa bi na pismo ing. Bulca v 14. številki Tribune vseeno rad odgovoril. Nekoliko zato, da se razčistijo nepotrebni nesporazumi, še bolj pa zato, ker je na prvi pogled privlačno stališče ing. Bulca vedno bolj razširjeno in vedno bolj kroji tudi usodo naše države.

Politika, zlasti zunanja, mora biti realistična, nezrelo je vanjo vgrajevati čustva. V tej ideji se skriva rešitev problema, ki našo politiko, zunanjo in notranjo, muči že več desetletij. Na eni strani se skriva želja (ing. Bulc jo definira brez zadrege) izveči iz vsake situacije čim več koristi, sprejemati partnerje takšne, kakršni pač so, sicer sodelovanja ni. Po drugi strani pa smo še vedno, vsaj teoretično, vezani na nek program, ki se imenuje program ZKJ; podpirati moramo, spet vsaj teoretično, osvobodilna gibanja, boj ilegalnih komunističnih partij itd. In če se povrnemo k ing. Bulcu, to je tisti del politike, ki ga lahko imenujemo čustva. V tem razkolu, če lahko tako rečemo, seveda ne moremo kar čez noč opraviti s petdesetletno tradicijo naše partije, čeprav je končni rezultat znan že vnaprej. Nekoliko slabe vesti je vseeno še ostalo; to je vidno še celo pri ing. Bulcu. Amerika je sicer dominantna fašistična sila in steber svetovne reakcije, vendar pa nas nujna sila pregaziti najosnovnejša socialistična načela. Da pa bi čistosti vsaj malo ohranili, si izberemo nekaj grešnih kozlov, ing. Bulc jih vneta našteva (Španija, Kambodža, Izrael), ki so sicer samo stranski rokavi ameriškega imperializma. Ekonomsko sodelovanje z njimi za nas ni bogve kako pomembno, lahko pa se zaradi svojega načelnega odnosa do teh vlad trkam po prsih in rdečih knjižicah. Primer torej, ki ga ing. Bulc s takim ponosom navaja, je čisto licemerstvo, pesek v oči.

Vedno odločnejše se pred nas postavlja alternativa, ki jo skušamo kompromisno reševati že petindvajset let. Naša zunanja politika je v zadnjih letih brez dvoma začrtala smer dokončne razrešitve. Realizem. Stopiti k tistemu, ki ti več ponudi. Ostalo so nepotrebna čustva ali pa, kot pravi ing. Bulc, poziv na nuklearno kataklizmo. Samo pri tem pozabljamo, kot da ne bi nikoli poznali dialektičnega materializma, da ta realizem ni niti borba za človeka niti zgodovinska šansa samoupravnega socializma (po ing. Bulcu). Svetovna zgodovina po oktobrski revoluciji nam jasno pokaže, da so oblastvene strukture današnjega sveta tiste, ki nas bodo, če se današnja situacija ne bo radikalno spremenila, popeljale v svetovno katastrofo. In pristajanje na ta status quo, še bolj pa intenzivno vključevanje vanjo samo še veča teža zgodovinske krivde.

Ob koncu bi rad dokončno razčistil neki nesporazum, ki je zbudil ogorčenje ing. Bulca. V svojem zapisu sem namreč dejal, da se je ing. Bulc med drugim zavzel za to, „da bi bilo morda dobro pri nas uvesti nekatere metode, ki jih CIA z uspehom realizira v ZDA, namreč, da se razvije sistem vohunjenja za znanstveniki, ki tako ali drugače potujejo v tujino“. Po Bulčevih besedah je bila to groba potvorba. Da bo stvar jasna, bom omenjeno misel podal dobesedno z magnetofonskega traku. Ker pa vem, da govorjena beseda deluje precej drugače kot mrtva črka na papirju, bodo, da bi bil efekt vsaj približno dosežen, izrazito poudarjene besede natisnjene v kurzivu!

„Lahko rečem da sem ugotovil v State Departementu, da imajo pregled o vsakem znanstveniku, o vsakem njegovem potovanju in kontaktu v inozemstvu. Pa zaradi tega nobeden ne reče, da je to en policijski režim. Ampak pravijo, to je sestaven del, to je informacija, ki je predpogoj za vsakršno politiko, ki jo moramo voditi za znanstveno politiko, posebno še za mednarodno politiko ali pa znanost s kakšno deželo. In najbrž smo mi ena od redkih dežel, ki nima nikakršnih podatkov, kar se tega tiče. Zato, da ja ne bi kdo rekel, da smo policijska dežela, pa da imamo te podatke zato, da bo kdo rekel, da hočemo vedeti, kam kdo gre in s kom se pogovarja. Ampak to je sestaven del obnašanja, sestaven del enih ustaljenih odnosov, igre, ki je splošno priznana ...“

O tem, kdo tovrstne podatke dobavlja State Departementu, najbrž ni potrebno razpravljati.

JASA ZLOBEC

koncept, ki nastaja

(UVODNA MISEL NA TRIBINI MLADIH V NOVEM SADU)

Nekateri kritiki Tribune gledajo na študentski tisk s politično-racionalnimi merili. To je prav, če vemo, da tako kot vsa družba pričakujejo od študentov, da delujejo napredno in radikalno prav na političnem področju. Sredstva za izražanje te radikalnosti pripadajo kulturni sferi v širšem pomenu tega pojma. Iz tega izhaja naša zahteva (zahteva študentov) po večji kulturi študentov, česar pa obstoječa univerza in družba ne moreta dati. Preostaja nam le destrukcija obstoječe univerze in družbe.

Kaj kritiki Tribuni najpogosteje očitajo?

- Beg iz aktivizma v sfero kontemplacije in privatnosti.
- Pomanjkanje skupne volje in socialne moči.
- Zabavnost brez akcijske napetosti.
- Radikalno negacijo vsega ob istočasni nekoherentnosti.

Če te trditve držijo, potem trdimo, da ustrezno odražamo določeno situacijo v celotni študentski strukturi. Res je, da nam ni uspelo, da bi sami ustvarili ali vsaj zbrali avantgardo študentskega gibanja. Ne verjamem v možnost, da bi študentska populacija pri nas lahko imela neko konkretno socialno moč. Morda je to mogoče v položaju, ko je družba v krizi. V normalnem stanju pa študentje zaradi močno diferenciranih potreb in iz njih izvirajočih raznolikih interesov, ki jih ne moremo zbrati v neko skupno hotenje, te moči ne moremo imeti. Zato je študente tudi preko mnogih parcialnih interesov mogoče zajeti le na osnovi njihovega skupnega bivanja in skupnega občutka vsebin. Zato poizkusi kot so literarni maratoni, demonstracije in teach-ini, ki vsi slone na emocionalni povezanosti študentov kakršno pogojuje tudi Tribunin likovni vtis. Ta čustveni element povezanosti študentov nas je povedel do tega, da smo začeli razmišljati o možnosti študentske kulture kot subkulture.

Nadalje nam očitajo, da smo nekoherentni in to tako v ideologiji kot v politiki. Ta nekoherentnost je najbolj vidna v študentskih akcijah, ki so dobile ustrezen odmev tudi v Tribuni. Lahko rečemo, da je pri nas vsaj 80 % študentskih akcij sindikalistične, aktivistične in kulturne narave, preostali del pa se nanaša na študijsko problematiko in na študentsko politično gibanje. Študijska problematika in študentsko gibanje dajeta vtis fragmentarnosti, nepovezanosti in izoliranosti zato, ker ni bilo predhodne močne teoretične osnove, ki bi ju

družila in jima dala kontinuiteto. V slovenskem študentskem gibanju ni politično in ideološko utemeljenega napisanega programa. Kot programi služijo statut Skupnosti študentov, manifesti različnih skupin in protestna pisma. Od teh je za nas najpomembnejše protestno pismo javnosti, ki so ga napisali profesorji in študentje, člani osnovne organizacije Zveze komunistov na oddelku za psihologijo in filozofijo FF Ljubljanske Univerze. V tem pismu so navedli naslednje probleme: samoupravljanje kot socialni program Jugoslavije, integriteta Jugoslavije, sredstva obveščanja oz. masovni mediji, zunanja politika, ekonomsko-politični sistem Jugoslavije in vprašanje elite.

Ta program, če ga lahko tako imenujemo, zelo spominja na Akcijski program beograjskih študentov iz leta 1968. Pismo samo in dogodki, ki so ga spremljali, so močno pospešili študentski napad na sredstva javnega obveščanja, ki še vedno traja. Prav tako je pismo vzbudilo kritiko načel zunanje politike naše države z javnimi demonstracijami, protestnimi letaki in s pismi sekretarijatu za zunanje zadeve.

Potreba po programu študentskega gibanja se je pokazala prav v teh demonstracijah, ki so ostale na nivoju organizacijske in masovne atraktivnosti, brez globlje in nove vsebine, brez študentskih tribunolov, brez politične in socialne ostrine. Zato smo ljubljanski študentje odobraval napore delovne skupine beograjskih študentov, ki je sestavila projekt za študentski program. Ta program je bil sprejet na skupščini študentov v Ljubljani in v ožjih grupacijah; za sedaj brez analitične in kritične ocene. Napredna v tem programu je nova alternativa, apriorna neideološkost in dejstvo, da izhaja iz obstoječih odnosov v sistemu izobraževanja.

Kolikor bo ta program privedel do afirmacije akcije, toliko bolj bo dokazana enotnost te teorije in naše prakse oziroma moč tega programa. V Ljubljani sedaj potekajo akcije za delovni status študentov, ki so ostale brez vsakršnega odmeva v masi študentov; verjetno pa bodo sledile še akcije za novo univerzo in akcije za destrukcijo sedanjega sistema izobraževanja. Trenutno je te akcije težko izvesti, ker sta univerzitetna in študentska struktura zadovoljni s sedanjim stanjem in ga želita morda le malo izboljšati. Te želje oziroma potrebe po tako majhnih spremembah niso nič drugega kot reformizem, temu pa je še kako potrebna ideologija. V ta namen se lahko izkoristi vsak teorijsko slabo zasnovan program, manifest ali druga akcija.

Tribuna ni bila in tudi sedaj ni imuna do ideološko obremenjenih in reformistično usmerjenih vsebin, ki se lahko obrnejo proti študentom samim. Toda uredništvo je večkrat pokazalo, da se jim hoče izogibati. Zato radikalna negacija, ki hkrati zahteva novo alternativo in teoretično osnovo.

JOŽE KONC



Politična redakcija Tribune sklicuje sestanek sodelavcev in drugih prizadetih 9.marca ob 18 uri v prostorih uredništva.Pridite!

U VE SELJU

KINDERT HUBERT

TOMAŽ ŠALAMUN

kidert hubert ima doma:

jakee
jeep
gabrove liste
miniaturen orion
žamanje
procesijo živih ljudi ki neprestano sprašuje kje so škarje
rotovž
jadrnico
kaftan
tetrapak
70.000 lir
grog
rumen suknjič s širokimi rdečimi žepi
britev
radio
prevod
točen posnetek kurca prijatelja rona donovana
džezvo
opice prilepljene v desni kot ogledala v predsobi
kip
barvice
sina
datlje
džurice
brata ki se uči angleško con una ferocia accanita
silos poln prešvercanih ameriških cigaret
čop las
kljuke
sveto pismo
kos ometa
rdečkarja ki študira ekonomijo in je trenutno na obisku
vlak
swinburna
mrežo za sušenje las
parafin
živo mlado žirafa ki jo je zadel na televiziji za juho knorr
šteke
cilindre
rute
štramacine
busolo
šmirglj papir
rjavо denarnico iz svinjskega usnja
čako
sliko lipice
fikus
fotografirani atlantski pakt
dokument na katerem je jasno izpričano da je z nohtom desnega
palca zarezal v madono bellinija
blago
ladjico za merjenje temperature
fave
profesuro
gliste v dreku v stekleni kahli
medaljon
prospekt za koncert milesa davisа
klek
kovček za klobuke
zrezek
stekleno kroglo v kateri mati božja z otrokom ki jo lahko
strešeš da pada sneg
katrcо
pripravo za stiskanje limon
frak
čakovec iz gibsa
information katalog
ključ
magic music peace poster

DVE RAZSTAVI

V zadnjem času sta bili v Ljubljani dve zanimivi razstavi. Sočasnost in nekateri drugi vzroki silijo, da pišemo o njiju skupaj. Prva je bila razstava Kiarja Meška v Mali galeriji. Če se spomnimo dejstva, da bo Meško letos zastopal jugoslovansko umetnost na razstavi v Parizu, lahko zapišemo, da je ta umetnik v našem prostoru dobil že velik ugled. Razstava nas je informirala o njegovih najnovejših delih. Druga je bila razstava Marijana Dovjaka v Mestni galeriji. Dovjak je naši javnosti bolj znan kot borec za profesionalizacijo odnosov v našem likovno-kulturnem prostoru in morda prav zaradi tega kvalitetno dosti manj uveljavljen kot Meško. Najprej bom poizkusil ovrednotiti nekaj likovnih problemov, ki sta jih v predstavljenih delih reševala omenjena avtorja.

Kiar Meško je v svojem delu pred to razstavo uporabljal grafično ornamentalno strukturiranje ploskve, ki je težilo k centru, kjer je vizualno vlogo središča tudi ikonografsko utemeljil. Preko faze eksperimenta z novimi formulacijami (šok-art ambient), ki pa je v Ljubljani nismo videli, se je slikar vrnil k klasičnim slikarskim izrazilom. Predmet izraza mu je figuralna kompozicija, ki jo gradi s prevzemanjem specifičnih modelov iz tradicije, katerih primerna vizualna funkcija se mora podrediti novi vsebini. Tako se vsa problematika likovne formulacije skrči na vsebinski moment. Z naslovi (Proč nasilja itd.) slikar dokazuje, da je angažiran, gledalčeva pa ostane odločitev, da tako angažiranost sprejme. Zdi se mi, da je bistveni nespornost Meškovega dela v tem, da je od poizkusov v smeri oblikovanja ambienta nenadoma prešel k uporabi novih formulacij, ki pa jih zaradi tradicije slikarskega jezika ne more tretirati neproblemsko, zgolj vizualno-informativno.

Marijan Dovjak je na svoji razstavi predstavil opus zadnjih treh let. Pri analizi njegovega novega dela opuščam razstavljenega dela iz obdobja, ko se je slikarju zdelo potrebno študirati probleme, ki so jih reševali in že rešili kubisti in pa najnovejše eksperimente. Ta dela na razstavo niso sodila, ker so hromila enotno zasnovano jedro dela. Dovjak je namreč predstavil svoj svet, v katerem veljajo slikarju lastne zahteve in zakonitosti. Zato se ne strinjam s trditvijo kritike, da oblikovne deformacije, ki so psihološkega značaja motijo enovitost izraza. Slikar deformira predmete, da utrdi uravnovešeno celoto, vizualna prednost tako deformacije pa je v večji preglednosti, kar je logična zahteva slikarjevih nenavadnih očistov. Umetnik je našel notranje odnose med predmeti interiera, ki jih likovno identificira s prostorskim okvirjem in s tem doseže pri predstavitvi vsakdanjega prostora (buffet npr.) potreben ritem in napetost. Tako dobi naslikani prostor z aktom upodol, dve preneseni na drug nivo svojo višjo komunikativno vrednost. Z vnašanjem predmetov sodobne civilizacije skuša slikar standardizirati nove simbole, ki niso v njegovi viziji postajajo že konvencionalni znaki. Glede uporabe ornamenta v Dovjakovem slikarstvu pa bi zapisal povzeto misel: „Če je ornament del sveta, v katerem živimo, je umetnina podoba tega sveta.“

Če iščemo stik obeh slikarskih svetov z našim realnim, imamo na eni strani podobo prestrukturiranega sveta, ki nas obdaja, premišljenega in vide-nega skozi perceptivne izkušnje slikarja Dovjaka. Meško pa je pred gledalca postavil delo, katerega poslanstvo je ne glede na nerešene likovne probleme višje: gre mu za angažiranost umetnika kot najsensibilnejšega tvorca. Pri tem zanemarljivo sposobnost zaznave v smislu prirodne komunikacije in zato zapada v grotesknost. To bi bile tiste vrednote, ki postavljajo obravnavani razstavi na mesto, ki jima v danem trenutku v našem kulturnem prostoru pripada. Ne bi govoril o tem, katera razstava je bolj uspešna, bolj zanimivo je ogledati si komentarje „uradnih“ kritikov tiska, radija in televizije, ki so s svojim pojavljanjem uspeli kompletno dezinformirati naše kulturno občinstvo. Ob vseh izvajanjih namreč čutimo zakulisna delovanja in osebna nasprotja, ki so značilna za situacijo v naši likovni umetnosti. Drugače si namreč ne moremo razlagati raznih mnenj, ki delo enega slikarja le površno odpravljajo, slike drugega pa nekritično hvalijo ter obratno. Istočasno diskvalificirajo izvajanje kolegov kritikov ne s temeljitejšo študijo, ampak z nestrpnostjo (lažne) avtoritete ustaljenega kritika neke generacije, skupine, časopisa (torej zopet klana) itd. V takem stanju se je celo umetnik spustil v dokazovanje kvalitete svojih del s pisanjem.

JURE MIKUŽ

OHNEDARUTH

„Iščeni univerzalni zvok“, te besede govorijo Johna Coltrana. Telo usahne in glasba ostaja v nepreglednem zraku, sistem električnih nihanj, širjenje energije, kozmična pot, ki se vanjo odpira človek. Univerzalni zvok objema vse, zato je neslišen. Kar poje, kar zveni, so njegovi particuli: niti njegova površina niti njegova globina. Doseči univerzalni zvok pomeni družiti posamezne tone, delati glasbo: v nekem trenutku bo glasba napolnila univerzum in lahko se bo vrnila v svoj izvor: zvok. Lahko bo utihnila. Univerzalni zvok je najkreativnejša tišina.

In tako je vzpostavljena enotnost kozmosa. Senca se ne ločuje od svetlobe, telo ne zapušča misli. Linearnost je ukinjena, aritmetični čas pokaže svojo iluzorno spominsko lice. Skrivnost se vrača k praznini, ki spet stopa na prestol.

Glasba je nerazložljiva, je nerazložljivost tišine in govorice. Tišina ni samo prazno in govorica ni samo telo. Glasba cvete v nas: na poljane onstran zavesti se vrača pomlad.

JOHN COLTRANE (23. september 1926 – 17. julij 1967)

MILAN DEKLEVA

O OSNOVI GLASBE

1. CELO ŽIVLJENJE TRAJAJOČI ZVOK V TELESU (GLAVA)

2. CELO ŽIVLJENJE TRAJAJOČI RITEM V TELESU (SRCE)

3. SPREMINJAJOČA SE ZVOK IN RITEM OKOLICE

RELACIJA MED ZNOTRAJ TELESNIM IN IZVEN TELESNIM SE DOGAJA NA DVA NAČINA:

a) HARMONIJA, KOORDINACIJA, NEBESA ...

b) DISHARMONIJA, NEKOORDINIRANOST, PEKEL ...

MANIFEST?

Mislim, da bo rek „jazz je mrtev“ držal.

Kajti umira skupaj z vsemi tistimi „ljubitelji“ jazza, ki se z njim in v njem zazidavajo z zidom tradicije, spominov, preminulih izkušenj, iz katerih niso znali najti poti naprej.

Večina teh ljubiteljev je iz dobe, ko je bil jazz nekaj posebnega, nekaj skrivnostnega, nekaj, kar je bilo poznano samo peščici ljudi. Posebno v Evropi je bil jazz glasba intelektualcev, njihova last, njihov. Na tak – ekskluziven – način je njihov jazz tudi živel in se razvijal. Vpet v dokaj krut in neelastičen sistem, brez pravega izhoda.

Že samo poimenovanje – ljubitelj jazz – pomeni določeno mističnost, zaprtost. Zakaj, ljubiti na ljubiteljski način pomeni ljubiti hladno, ljubiti od daleč. Takšna ljubezen je lastniška ljubezen, je izključna ljubezen, je ne-ljubezen.

Toda mi ne ljubimo izključnosti, hladu, ne maramo takšne glasbe! Mi glasbo potrebujemo, potrebujemo univerzalni zvok, ki bo naš, ne ljubiteljev.

Jazz se je zato moral osvoboditi, osvoboditi spon in ljubiteljev. MORAL je postati glasba. Moral je priti do vsakogar, do vsega.

Nam Miles Davis na Bitches Brew kaj pove, nas kaj nauči. Seveda. Samo poslušati ga je treba, da ga čutiš, da ti pride v kosti, do mozga. Moraš biti PRIPRAVLJEN sodelovati z njim.

Poskusi in čutil boš. Čutil boš premikanje zraka, čutil boš človeka, čutil se boš. In spoznal boš, da ne smeš biti ljubitelj, biti moraš človek.

B. CIZEJ

voham

voham konje na poljskem, v eblangu ruševine
voham vodo, kri, ogromne deske položene na police
v tatrah zgine juergen, z baklami in psi so ga dobili ven
ko ni več dihal
freske v campo santu, vsak dan raztovorim osem ton
ceste manhattana voham, šprica para, z glavo treskam v strehe tuksijev
voham plin, voham ledene gore skozi steklo jeta lufthanse
srbske epe voham, v dečanih, v ravenni
voham zemljo pod hilandarom, v janini spim
mimikrijo voham, voham monterey
voham ostudne plaščke petdesetih let, igram klavir
baseball voham v brooklynu, spermo čerokeza
voham drva za železnico na progi kočani čardaklija, čakam premražen
voham vlogo maserja, stekla, fizikov, smeti
voham ko se mi želodec krči v nabrežini
vse sem vohal, roke, voham apno, se zabubil v sanskrit, voham sufiye
voham teror regionalnih kultur, angele voham
belo kožo družinskih prijateljev, voham glagol
voham vanitas, jezil zlagami na kariole, dim mancini
tam stara baubo dirja v breg
voham concordance des temps, švercam afganistan
dirke med cassirerjem in fatimo, voham kurbo na vojaških plečih
gutte nacht liebe baberle voham, pikino truplo
voham preoblačenje, fosil, voham sončni vzhod
penguin selection, mravlje spuščajo svoj vonj
voham katedrale, tope proletarce
femme gospa mann-borghese, voham prilizovanje
voham zvitost in zločin
voham transgresijo, voham spim,

listje

glave v mrazu, berem colette
tolkienu berem o zajcih, ne želi svojega bližnjega blaga
listje, listja kot neba
listje brez, listje v dokih
ne želi svojega bližnjega stanja molitve
lastovke krilijo, postovke, v porcelanu
listje, majhen klobuk, listje, ovčar marko
listje pada v vulkan, žebelj se zarije v herkulane
rečem sarafan: listje pod pršičem
bogu na grelni plošči, listje duha, krav, bank
rečem da bo odslej poslovna korespondenca gladka, eros vlažen
vohamo promenado, type hlapi
rečem če se ti hlodi zvrnejo pobijem ljudi
berem od treh do dveh

tukaj sem si zamislil teraso in tukaj terasa stoji
listje korumpira metafiziko, that's my job
tobogan, križ iz zelenja

v jasnem dnevu nabira kostanj mornar
s črno obrobjenimi prsti listje kavalir, listje jeklo
v modrem kombinezonu, listje krišne
kače device orleanske, plastični počivalniki
pajki visijo, ljudje počijejo, listje, sivi komodor, listje

listje na highwayu, listje spi
rjava lepenka se vlaži, slovani so brez taktirk
listje v škrlatnih plaščih, mesto v ilegali
listje kolos, hrščeva, listje za air-france
sok školjk, vongole, krapinski človek
slike cvrčijo, najprej zgornji papir
listje v ogromnih železobetonskih kletah, v urinu
listje zbito v strukturo stekla, čas za bioniko
listje veronika, prt, stari miličniki v ZDA
listje temperatur

okupacija

okupacija fantje, okupacija
muce na šalterjih, singer šivalni stroji
hitro popijte pivo, duha, banane zbašite v usta, okupacija
čreva špricajo, okupacija je kot ocean
bombe, sladke besede umrlih, nekrofilija
mokri ledeni kamni, ljudje se kot muhe valijo drug čez drugega
okupacija so vrste, kriki poscanih vdov
okupacija so ogromne kante rdeče tvarine
ljudstvo tišči riti skupaj, prodaja solidarnost
okupacija je mahanje z rokami, hreščanje mladega mesa
starega mesa okupacija, tempo
fantastična okupacija, psi, mravlje, roparji, bilke
okupacija je da te na sredi ceste raztrga volk
bik pomendra, da te z rotečimi rokami ustrelijo kot talca
vrane, črni instinkti, pobijanje lastnikov stanovanj
nafta primanjkuje okupacija, ladij za sovražnika
okupacija, mlaskanje, ljudstvo govori večne besede
lifti stojijo okupacija, po vodo hodimo z ajmerji
okupacija je zlato za puter, izdelovanje zastav
krasne dogodivščine, utrjevanje telesa okupacija
okupacija je da ležiš v mahu dva dni in dve noči
da ne kihneš ne trzneš ne brčneš ne bežiš
pri okupaciji prodre vse na dan
okupacija je po štirih preplezati državo
riziko, svila, vonj potovanja
žulji na rokah ko koplješ zemljo
neverjetno velik premik okupacija
beli konji, saharin, poljske postelje, pričeske
okupacija fantje, okupacija



O PRISOTNOSTI ODSOTNIH

Na seji komisije centralnega komiteja ZKS za idejna vprašanja kulture so minulo sredo razpravljali, kako povečati prisotnost in aktivnost komunistov v kulturnem življenju in v stremljenjih za vključevanje kulturne ustvarjalnosti v naš celotni razvoj. Predsednik komisije dr. Boris Majer je prebral naslednje uvodne misli.

„DELO“, Sobota, 30. januarja 1971

Tovarišu Borisu Majerju,

Prebral sem vašo uvodna razmišljanja, pravzaprav bi moral reči, da sem jih prebral, večkrat in z naraščajočim zanimanjem. Z zanimanjem, ki v teh štirinajstih dneh ni presahnilo. Berem vnovič in si domišljam, da vas bo morda zanimalo, čemu to počnem. Priznati vam moram, da tako ravnanje ni del kakega običajno poobednega hobija, temveč sem se zanj odločil, ker nameravam v prihodnje vsaj kakih trideset let živeti in delovati prav v prostoru, ki ga, kot vse kaže, prav vi zelo živahno sooblikujete. Upam, da ne bova prehudo na tistem.

Naslavljam vam javno pismo, v upanju pač, da ne gre le za osebni problem in ker je preteklo že dokaj dni, se bojim, da vprašanja, ki ste jih odprli niso več tako živo prisotna, kakor so, kot domnevam, bila v dneh objave. Ker pač komunicirava preko javnega prostora, mi dovolite, da vas malo obilneje citiram, tem bolj, ker mi je to potrebno, da bi vam predložil kako sem vaše misli razumel.

Članek sem torej bral z velikim zanimanjem. Ne zato, ker obravnavate področje, ki me zanima, temveč predvsem zaradi načina, kako ga obravnavate. Zdi se mi izredno zanimivo, da dosledno uporabljate izraz „področje kulture“. Če sem vas prav razumel želite s tem nakazati relativno samostojnost področja kulture v odnosu do „materialne in gospodarske sfere družbe (ki je prav tako le eden izmed družbenih sistemov, če jo vzamemo samo po sebi) ...“ Naj si torej tem pojasnilom ustrezno (ker drugih ni) tudi pojem „področje kulture“ razlagam tako, da vam pomeni enega izmed družbenih sistemov in če vas prav razumem, je podobno tudi s pojmom „kultura“, ki ga prav tako uporabljate v tem smislu.

Priznati moram, da so me ta pojasnila močno ovirala pri nadaljnjem razumevanju vašega teksta, ki ga tu dobesedno navajam:

„Mislim, da smo se že zelo približali tisti kritični točki, ko se bo treba vprašati, ali bo naša kultura sposobna, da se postavi po robu reifikacijskim procesom, ki se pojavljajo kot posledica in kot spremljajoči pojav tržnega gospodarstva tudi v sistemu samoupravljanja, ali bo sposobna vplivati kot relativno samostojen dejavnik na materialno strukturo družbe in na družbo kot celoto ter delovati v smeri humanizacije medčloveških odnosov, v smeri ureditve ciljev, ki so vgrajeni v temelje naše samoupravne družbe, ali pa bo sama podlegla reifikaciji ter postala nemočen privrsek potrošniških struktur, mehaničen odraz popredmetnosti sodobnega potrošniškega sveta. Mislim, da ta dilema obstoji, da naša kultura danes dejansko stoji pred tema dvema možnostima z vsemi posledicami, ki izvirajo iz tega za ves nadaljnji razvoj našega samoupravnega modela socializma.“

Kot vidite, mi ne gre zgolj za poimenovanje, temveč za samo razumevanje vašega teksta mnogo pomembnejše vprašanje odnosa med „kulturo“ in „reifikacijskimi procesi“. Banalno gledano je pri vas položaj tak: na eni strani „področje kulture“ (kot „eden izmed družbenih sistemov“?), na drugi proces reifikacije – vprašanje je kdo bo koga. Sam pa ta odnos razumem drugače: proces reifikacije je zame dogajanje v območju (sklopu) kulturnih procesov („področje kulture“) in možno je, da res ogroža kulturo humanističnega sveta. Prvo vprašanje, ki vam ga zastavljam, se torej glasi: kako je z odnosom med „kulturo“ in „reifikacijskimi procesi“?

Temeljni nesporazum, ki mi onemogoča, da bi vaše razmišljanje sprejel kot tehtno, pa je dejstvo, da zasledujem v njem nek neutemeljen, dasi spretno izpeljan, pa vendarle preveč prozoren prenos. V uvodnem (tu že navajam) delu objavljenega članka se vprašujete „ali bo naša kultura sposobna, da se postavi po robu reifikacijskim procesom“. Sedaj vas prosim, da mi resno in z vso odgovornostjo pojasnite, kaj razumete oziroma kaj vključujete v pojem „naša kultura“. Prenos, o katerem govorim, namreč ni nepomemben. Medtem ko v uvodnem delu članka uporabljate pojem „kultura“ v smislu enega od družbenih sistemov, vam v nadaljevanju očitno pomeni neko določeno panogo človekove dejavnosti:

„Postavlja se vprašanje, kako v naši samoupravni družbi na demokratičen način, brez administrativnega poseganja v kulturo zagotoviti večji idejni vpliv marksistične teoretične misli na področju kulture. To poudarjam posebej zato, ker so tudi taki komunisti, ki niso nosilci marksistične teoretične in politične misli na svojem področju, temveč se angažirajo za druge idejne in filozofske tokove, ne da bi se zavedali protislovja med statusom člana Zveze komunistov in nemarksističnega ideologija. Vendar to vprašanje ni tako lahko rešljivo, kakor se morda komu zdi? Ni tako lahko začrtati ostre meje med samostojnim in ustvarjalnim razvijanjem marksistične teoretične misli na določenem področju, za prodiranje v novo in marksističnih izhodišč, ki je znamenje ustvarjalnega in samostojnega duha, in med podleganjem tujim vplivom in koncepcijam, ki je znamenje ustvarjalne nemoči in epigonstva. Še posebej velja to za estetsko teorijo in filozofijo.“

Mislim, da vam je jasno, da ste s tem problematiko prenesli z nivoja idejnega usmerjanja neke relativno samostojne družbene strukture na nivo konkretne kulturne ustvarjalnosti. To pa je (vsaj meni) nedopusten in lažno prikrit maneuver, ki je že dostikrat povsem konkretno ogrožal posamezne ustvarjalce in smeri znotraj kulture same. Vaše razmišljanje se sicer giblje v območju nekake samorefleksije in avtokritičnosti do premajhne ali nedosledne zavesti komunistov soustvarjalcev kulture. Zdi se, da ostajate pri problematiki idejno enotnega nastopa komunistov:

„To je področje, na katerem nikoli ne moremo računati s popolno enotnostjo stališč, kjer je divergentnost nazorov večja kot kjerkoli drugod. Prav tako moramo računati z obstojem grup, ki skušajo v svojem mediju realizirati svoj

umetniški koncept in ti koncepti dostikrat odstopajo od tradicionalnih norm in predstav. In dobro je, da je tako, ker ib sicer ne bilo nobenega napredka in nobenega prodora v novo in neznano. Vendar pa se v zvezi s tem postavlja vprašanje, kako doseči tisto minimalno, nujno potrebno idejno enotnost, ki je pogoj vsake učinkovite idejne akcije in brez katere bi se morala ZK enostavno odreči kakršnemkoli vplivanju in usmerjanju kulture. Vemo pa, da se ZK temu ni odrekla in se ne more odreči, ker je popolnoma jasno, da bi pomenil umik ZK iz kulturnega prostora zgolj zamenjavo marksističnega idejnega vpliva z drugim (kar se deloma že dogaja), in sicer z vplivi, ki ne bi delovali v smeri ureditve ciljev samoupravne socialistične družbe.“

Vendar pa je ostajanje v tem krogu le navidezno, pravi apel vašega razmišljanja pa dovolj jasno razviden iz stavka, ki sledi:

„Vsi znaki kažejo, da bi se kultura brez zavestnega angažmaja komunistov prav kmalu znašla v vlogi pasivnega odraza in posrednika popredmetnosti potrošniškega sveta in s tem v vlogi pospeševalca prav tistih procesov, ki so v najglobljem nasprotju z bistvom same kulture.“

Toliko o poslanstvu v imenu „bistva same kulture“ na dolgo in široko, tako kot sem sam razbijal to prikrito neutemeljenost in lažno demokratičnost. Sedaj pa k stvari!

Smatram, da je prisotnost komunistov v smislu idejnega usmerjanja procesov, ki se odvijajo znotraj prizadevanj po oblikovanju neke socialistični družbi lastne kulture zaželen in dokler ostaja na nivoju usmerjanja globalnih ali osnovnih potreb in problemov te družbe celo nujna. V tem smislu naj bi bil vpliv komunistov jasn in nedvomen predvsem pri reševanju osnovnih problemov neke narode kulture. Te narode ali „naše kulture“ pa ne tvori petero idejno spornih filozofskih esejev, estetskih raziskav ali novo izišlih leposlovnih del. Narodova kultura ni drobna knjižica poezij, to „našo kulturo“ tvorijo tudi in predvsem tista vprašanja o katerih je ponavadi govora kot o problematiki socialnega skrbstva, izobraževanja itn., itn. Ta področja so sestavni del in morda celo osnova tiste „naše kulture“, ki naj bi se „postavila po robu reifikacijskim procesom“. In na teh področjih bi bila tvorna prisotnost komunistov še kako zaželena. Prav tu pa vsaj študentje ugotovljamo popolno odsotnost prizadevanj, ki naj bi pripomogla k graditvi novih družbenih odnosov, nove kulture in nove družbe. Navedel bom popolnoma konkreten primer. Pri nas se veliko govori o tem, kako je treba izboljšati socialno strukturo študentov.

Prav pred kratkim je bilo javnosti skromno in na hitro sporočeno, da bo v tekočem letu za financiranje vzgojno varstvenih in izobraževalnih dejavnosti družbi na voljo precej manj sredstev, kot jih je bilo v ta namen namenjeno prvotno. Isto sporočilo je vzpodbudno poudarjalo, da „bomo“ položaj rešili tako, da bo izobraževalni sektor ostal neprizadet, seveda na račun odtegljajev vzgojno-varstvenim dejavnostim. Študentje obsojamo tak način reševanja problematike financiranja izobraževalnih dejavnosti. Pospeševanje srednjega in višjega šolskega izobraževanja na račun predšolskega varstva ali osnovnega šolstva ocenjujemo kot nedopustno. Sistem štipendiranja je buržuazna oblika reševanja socialno neustrezne strukture študentov in s takim načinom reševanja ne bomo nikoli dosegli tolikanj proglašane enakosti in vsakomur priznane pravice do vseh stopenj izobraževanja. Enakost in izboljšanje socialne strukture študentov je mogoče doseči le z načrtnim razvijanjem predšolskih in šolskih ustanov z vsem pripadajočim ustrezno izobraženim pedagoškim kadrom. V tem smislu upoštevamo študentje vzgojno-varstveni sistem kot del celotnega izobraževalnega procesa, omenjeno družbeno rešitev pa ocenjujemo kot skrajno konzervativen korak.

Prav na nivoju reševanja takih, osnovnih kulturnih potreb posameznikov in družbe pogrešamo idejno prisotnost komunistov in ugotavljamo njihovo popolno odsotnost in nemoč. Radikalno ocenjeno vam je družbeni razvoj že zdavnaj ušel izpod rok, stihija vas je, kot to sami ugotavljate, že zdavnaj prerasla in lomasti po svoje. Ob takem stanju pa so absurdni in smešni vsakršni klici po obvladovanju ali vplivanju na posamezne idejno problematično izstopajoče pojave, ki so le del širšega procesa, ki ga že davno ne obvladujete več.

JERNEJ NOVAK

TEKMOVANJE V GOVORNIŠTVU

Lani je bil led prebit. Študentje govorniki so se opogumili. Uspeh je bil lep, tudi v zveznem merilu. Vse kaže, da bo to tekmovalstvo postalo tradicija. Letos se bomo zbrali 9. marca ob 18. uri v Zbornišni dvorani PF (vhod iz Vegove ulice). Tekmujejo lahko vsi študentje visokošolskih zavodov v SRS, z izvirnim lastnim tekstom. Dolžina je omejena na pet do sedem minut. Tema je prosta, vendar s poudarkom na širši družbeni tematiki. Udeležencem lahko govori v kateremkoli jeziku jugoslovanskih narodov. Strokovna žirija ocenjuje jezik, vsebino, stil, dikcijo, nema soizrazila, interpretacijo in tematsko tehtnost. Trije prvovrščeni bodo nagrajeni in bodo imeli pravico nastopa v zveznem tekmovalstvu, ostali dobe diplomu. Prijave lahko pošljete vse do (vključno) zadnjega dne na naslov IOPF (Tekmovalje v govorništvu), Ljubljana, Trg revolucije.

(M. T.)

REFORMOFOBIA

Uredništvo Tribune je decembra lani razposlalo vprašalnik o kakovostnih razmerah na fakultetah. Ta (dokaj nestrokovna) anketa govori o prisotnosti iluzij, da lahko z pisunskimi (pisarniškimi) posegi reformiramo univerzo, tudi v študentskih strukturah. Po hudih besedah v časopisih in na sestankih, o neučinkovitosti naše univerze, o pomanjkanju učiteljev, ki jih je bilo brati v časopisih in slišati na sestankih, ko so bile narejene analize in rezultati prezentirani v revijah in ko so se tudi komunisti „lotili vprašanja“, se je na koncu še Tribuna priključila zboru akademskih nezadovoljnih: kdo nas bo poučeval? (Razne resolucije imajo isto smer in isti efekt: od IS do Skupščine, do občin, do delovnih organizacij, do volilcev.) „Sramota“ nesamostojnosti in inertnosti študentskih struktur rešujejo le redki protesti študentov na nekaterih fakultetah – zaradi preostre selekcije, slabih učnih ur in učnih moči ter programov, nenazadnje tudi poskušanje s svobodnimi katedrami študentov.

V bistvu reform in reformic študentje ne potrebujemo, pa naj to še tako neprijetno, nepremišljeno in žaljivo zveni našim profesorjem. Vemo, da se reforme, stabilizacije, devalvacije in podobna prizadevanja pri nas praviloma že od začetka sprevržejo v hvalospeve, potem v fiasko, nato v iskanje grešnega kozla. To kar mi potrebujemo, je generalna sprememba, čistka starih vzorov in metod. Nova univerza. Ko so študentje na FAGG zahtevali svobodno študentsko katedro, je eden med njim pravilno ugotovil: šele s popolnoma novo katedro bi spregledali, kako slaba je naša sedanja. V naši anketi pa v odgovoru FAGG na prvi dve vprašanji beremo:

„Od začetka šolskega leta 1969/70 do danes smo na podlagi odobrene sistemizacije razpisali 1 novo mesto univ. učitelja in 19 mest za asistente. Do danes smo zasedli samo 10 asistentskih mest. Slab odziv na razpis nas malo skrbi. Vzroki so takšni, kot verjetno tudi na drugih fakultetah...“ kakšni so?

Pomanjkanje stanovanj, nizki prejemki, pomanjkanje strokovnjakov za nekatere predmete.

Torej, če hočemo spremembe, moramo računati na dolge roke. Medtem pa reforma propada. Naši generaciji in še mnogim za nami je odzvonilo. Učitelji nimajo stanovanj, ostal boš pač slab strokovnjak, poprečnež, slab izobraženec. Lahko se jezimo, lahko pa tudi temu primerno ukrepamo: izselimo študentsko naselje in domove, gremo pod šotore, sobe pa damo našim učiteljem; „olajšamo“ banko za obresti, in denar damo Univerzi; ugrabimo tuje znanstvenike in jih pripeljemo v Ljubljano; znižamo kriterije tako, da damo študente v komisije za habilitacijo. Morda pa se bodo študentje in študentske organizacije lotili še druge, bolj demokratične metode reševanja te naše dobre stare slovenske Univerze. Saj! Če bi le v tem bila reforma, bože moj, splačalo bi se enkrat tvegati!

Vendar ne: ko je enkrat izrečena beseda reforma, reformnim ukrepom ni ne konca ne kraja. Samo v eni razpravi v zadnji številki Anthroposa sem preštel 211 (plus 4 dodatnih) gesel. Dovolj dela za 50 let in vsaj za 15 reform!

Kako pa nameravajo izboljšati kadrovske razmere na fakultetah (vprašanje 3.)? Najbolj pogosti odgovori so bili: vnaprejšnja habilitacija, povečanje znanstveno raziskovalnega dela, štipendiranje, dodatno usposabljanje, izbor asistentov iz vrst najboljših diplomantov itd.

Čakamo torej na talente-odrešnike. Slovenija je polna mladih talentov ki se izgublja. Na vprašanje, koliko je doktorandov pod 35 let, smo v odgovorih s sedmih fakultet dobili skupno število 27 doktorjev. To je 3,2 odstotek od skupnega števila 830 učiteljev, znanstvenih delavcev in sodelavcev (brez zunanjih) na Univerzi. Res, obilo talentov! Pa še to: ob rastočem številu študentov število diplomantov in doktorandov stagnira.

Ali je potem čudno, da ob taki „nizki“ blokiranosti reforme univerze študentje sploh ne pridemo do besede z morebitnimi svojimi prav tako „nizkimi“ problemi, kot so: študentski domovi, menze, štipendije, posojila, kulturni center itd. (Ali je čudno, da med 12.00 študentov v Ljubljani ne poznam več kot tri (Mihevc, Pahor, Ule), ki bi se ukvarjali z možnostmi za spremembo Univerze?)

Najbolj verjetno pa je, da so problemi, ki smo jih v anketi navedli, napačno postavljeni in je s tem reforma (kot vsaka reforma) speljana na stranpot. Blodnjam in iluzijam o reformi univerze študentje ne moremo več dolgo nasledati, ker so ključni za reševanje, kakršnega nam nudi administracija, v tujih rokah. Tiste študente, asistente in profesorje, ki pa še verjamejo vanje, je treba postaviti na najodgovornejše položaje, da se malo nasitijo reforme.

V Beogradu je delovna skupina študentov izdelala projekt programskih načel za reformo univerze, ki pa je pretrpel hudo kritiko z vseh strani. Menda niso upoštevali konkretnih razmer. V njem res ni govora o stanovanjskih in drugih problemih učiteljev, temveč o destrukciji stare univerze in o idejah o novi univerzi. Projekt bo ohranjen kot dokument časa. Prav tako kot njihov Akcijski program, 68.

Po takih zgledih se moramo lotiti naše reforme: revolucioniranje univerze s povsem druge plati, s platforme akcije brez programov in projektov. Na primer z akcijo sežiganja indeksov.

JOŽE KONC

P. S. Anketa je na vpogled vsem reformistom v naši redakciji.



ZBOGOM, DIMITRIJ!

Tako pač gredo. Eni počasneje, drugi kar odbrzijo. Pa ni, da bi vsakomur pisali prigodnico ob slovesu. Ampak nekateri se poslovijo tako na tiho, elegantno smuknejo skozi zadnja vrata, da ne veš prav kdaj. In od takih se je posloviti naglas, da vsi slišijo, da ne bo zmot – so še tu, ali so tam!

Da ne bo pomote – Dimitrij Rupel. Nekdanji „mladi, napredni slovenački intelektualac“ je sicer še mlad in intelektualac je (verjetno) še ostal, kako je z naprednostjo, pa se je vprašati.

Mislil na rubriko, ki jo omenjeni poseduje v listu ZMS, MLADINI. Dobro je Slavko Pregl mislil, ko je povabil več mladih pišočih ljudi k sodelovanju, videti pa je, da je v gozdu spregledal drevesa. Ni namreč vse, kar je mlado in pišočo, dobro, in ni vse, kar je bilo, še tako.

Ne vem, zakaj se je D. Rupel v svojih prvih spisih spril nad ljubljanske študente. Vem pa, da je zapisal (med drugim) tudi to: ... Podobne misli ... se mi zbuja ob različnih manifestacijah zoper „pokole v Vietnamu“, zoper agresijo na Kambodžo, zoper ... zoper ... Ali ni to vse skupaj farsa, ki zveni še revneje, ko vemo, da politične odločitve sprejemajo močnejše sile, kot so študentske procesije? ... Krasno! Poslušajmo torej Dimitrija Rupla in bodimo pridni in mirni, z umito ritko in lepo naspančkani. Sedimo v Bistro Slon in predebatajmo najnovejšo italijansko modo, popijmo kavico, pa na sprehodek v Tivoli bo treba veste, gospa, človek mora biti vsaj urico na dan na svežem zraku, pa povem vam, gospa, jajčka so se spet podražila ... In čitamo Rupla in nam je lepo, toplo in prijetno, zakaj politične odločitve sprejemajo močnejše sile (sic.). Mi pa smo revčki, ubožčki in pezdilji. Da boste vedeli, pezdilji ste, pezdilji v samoupravni socialistični družbi, zakaj samoupravljate samo na sekretu, ko se sami odločite, da boste spustili govno podse, ampak politične odločitve sprejemajo močnejše sile!

Dragi moj Rupel, takšno mnenje mi je znano. Z njim pitajo ameriški visokotirajni listi svojo publiko, ki jo tvoji kolegi (sociologi) imenujejo silent majority, ki je t i h o . zakaj odločitve sprejemajo močnejše sile. In, so farsa tisti tisoči mladih v ZDA, ki tega nočejo, ki nočejo biti „dobri Nemci“, ki hočejo pokazati svoje nestrinjanje s politiko Nixonove administracije, so farsa poljski delavci, ki niso zadovoljni s svojo vlado, je Solženicin farsa, so bili beograjski študenti junija 1968 farsa? So vsi ti farsa, ker k a z e j o svoje mnenje, kakršno koli že je? Naj bomo t i h o , naj pristajamo na vse, kar nam ponudijo močnejše sile!

Kdo so „močnejše sile“? Nismo to mi? Ali je to Rupel? Ali je to kdo drug? Ne pristajam na močnejše sile, ne pristajam na Rupla, kakršen se nam kaže v Mladini (!), četudi se mu zdi to farsa! Nočem biti manipuliran, hočem vedeti kje, zakaj in kakšne politične odločitve sprejema kdo zame! In boril se bom za to. Ruplu in podoobnim navkljub, in nisem sam, sem v „študentskih procesijah“, ki kličejo „Zbogom, Dimitrij!“

BORIS CIZEJ

PROČ Z NACIFAŠIZMOM! V BOJ PROTI ZATIRANJU SLOVENCEV! VELIKOVŠKIM OBČANOM

Okrajno glavno mesto Velikovec Voelkermarkt utegne postati pravi simbol razbohotenega koroškega nacifašizma.

NEZASLIŠANA je že zamisel sama, da bi postavili spomenik esesovcu, nacističnemu vampirju in vojnemu zločincu Maier-Kaibitschu. Človeku, ki ga je avstrijsko sodišče obsodilo na dosmrtno ječo. Spomenik iz javnih sredstev, to se pravi: na stroške tudi tistega dela prebivalstva, ki ga je nacizem preganjal in moril.

Še bolj NEZASLIŠANO pa je, da je mogel kaj takega javno predlagati izvoljeni mandatar in frakcijski vodja Socialistične stranke Avstrije in da so postavili občinski odborniki takšen predlog na dnevni red občinske seje.

POŠASTNO NEDOUMLJIV pa je opomin deželnega glavarja Hansa Sime svojim velikovškimi prijateljem. Opozarja jih le na „politično daljnosežnost takega namena“. To pač – drugače povedano – pomeni, da danes pač politično še ni primerno in koristno, če bi postavili Maier-Kaibitschu spomenik in proslavljali likvidacijo koroških Slovencev, da, celotnega slovenskega naroda.

Velikovčani, v obrambo proti odkritim in zamaskiranim nacizmom in njihovim pomagačem! Bolje danes kot jutri. Danes zatirajo slovenske sodeželane, jutri bojo mogoče že preganjal vsakega demokratično mislečega Korošca. Govorimo o tem, protestirajmo! V BOJ PROTI ZATIRANJU SLOVENSKEGA LJUDSTVA NA KOROŠKEM, V BOJ PROTI ODKRITIM NACIFAŠIZMOM IN NJIHOVIM POTUHNJENIM POMAGAČEM!

Vaš komite za razkrivanje zakritih konfliktov (delovna skupnost za Južno Koroško)

KONTROLNA PRIGODNICA

tema: happening v obveščevalni službi
kolovodja Mlečne tolpe preseneti svobodo informacij
ob goreči zastavi si prižgem cigareto njuham

dne tega in tega me je nekdo prijateljsko vprašal
kaj smo se pogovarjali z onimi in onimi
kakšen odnos imajo do vlade pa do nas so bili nevarni
kdo jih je povabil kdo jih je vodil
znašel sem se na stolu nasproti zasliševalca
nisem videl nič drugega kot zaslepljujočo luč
tako si predstavljam da človeka tudi pri nas
zaslišujejo če je nevaren ali se zdi da je

dne tega in tega so me obiskali neznani ljudje
in me spraševali kje sem bil v tistem in tistem času
kaj bom delal v Beogradu kje sem ob nekem času
ponavadi vsak dan tako si predstavljam
da človeka tudi pri nas nadzorujejo in ne vem
zakaj niso namesto mene izbrali kakega bolj
neodgovornega ali pa kriminalca ki jih je dosti

dne tega in tega so sredi največje zanesenosti
prišli neznani ljudje in razgnali okrog štiristo
ljudi ki so sedeli in poslušali muziko istočasno
so preiskali to in to stavbo in tam slučajno
naleteli na neko študentsko organizacijo kje
ste dobili to in to dajte nam vzorce vseh flomastrov
nismo vedeli da ste tukaj preiskali samo
tisto kar si jaz predstavljam pod tem so racije
ki so tudi pri nas mogoče in kdo skrbi za
varnost ljudi če ne mi razidite se ali pa vam
vse razbijemo pet minut imate časa

kakorkoli stvari obračam in kakorkoli o njih
razmišljam kakorkoli je to mogoče in kakorkoli
je to pod nadzorstvom tako si jaz predstavljam
vse skupaj da je

poprvek teme: predlagam načrten genocid politične pameti
tako bodo nekoč oni morali vladati in nositi vso
odgovornost namesto nas kakorkoli to obračam

Hopla – in je tu! TU JE!

Kdo, kaj, kje, zakaj!

Edicija Tribune. Naša prva knjiga.

Haiku poezija Milana Dekleva. Knjiga Kostje Gatnika.

Začeli smo vas zasipavati, šopati, vam tlačiti, vas
siliti, vam dajati, vam prodajati.

Kupujte, naslajajte se, bodite zavistni, pljuvajte,
suvajte nas, vzemite nam ženske.

Toda – kupujte, čitajte naše knjige –
saj zato jih delamo, ne? !



NATEČAJ ZA VELIKI HAMERŠUS TRIBUNE III.

Delo 13/2. 1971: JANEZ KOCIJANČIČ
– ... Vsaka dežela ima svoj družbeno poli-
tični vrh. Naše vodstvo si je avtoriteto pridobi-
lo v revoluciji in v boju za socialistično
samoupravno ureditev. Zaradi tega je konzervativno in reakcionarno izraziti odpor
proti temu vrhu in začenjati razprave o
ustavnih spremembah s prikrito in odkrito
zadržanostjo ...

Oh, Janezek, Janezek!

zoom

Rekel sem sit obetavnosti in genialnosti,
pa se v zadnjih dneh nisem mogel odločiti.
Mučile so me težke sanje. Kadim in prekri-
žanih nog poslušam Milesa Davisa, iz dimnih
kolobarjev pa se mi nasmeha John Wayne v
zeleni baretki. Stari odurni zamaščeni pra-
sec. Ampak prejle sem zvedel, da bi se lahko
pejaval na isti strani kot mladinec Janez Ko-
cijančič in mi ni več molčati.

Zoomiram Beograd. V objektivu prestol-
nica. Ne vem kaj me nervira v tem glomaz-
nem, sivem, jugoslovanskem mestu. Morda
ga poznam iz napačnih trenutkov: ukinitve
Studenta, aretacija Mijanovića itd. A tokrat
je bilo drugače. Miren sem šel, da bi posnel
kopico trdovratnih Kranjcev, zaljubljenih v
literarne večere. In potem, v Omladinskem
domu, med debelimi okravatenimi prepro-
dajalci kulture, ki kupčkajo z bankover, so
me bile same oči: zzzom enega, pa zoom
drugega pa opala, frazica levo, br večer, fra-
zica desno. In sem se čudil, čemu zveni
kleni kranjska beseda samo stenam. Kasneje
pa sem bil v Donjem Kolarcu in zoomiral
sem prave ljudi, s srcem v roki in z mislimi v
glavi. „Se res vračamo v leto 1941?“ Raz-
očarani pogledi, razočarane kretnje. „Sami
smo ga polomili pri Mijanoviću ... prenehati
bi moral z gladovno stavko in mi bi nadahe-
vali ... a študentje nimajo veze ... politična
manipulacija je dovršena ... čez noč sto stu-
dentskih predstavnikov dobi gripo ...“ Ne
vidimo perspektive ... mečejo nam pesek v
oči, pravi se mu nacionalizem ... problem je
socialni, ekonomski.“ Stokrat zoomirane
besede, na svež način izgovorjene.

Kranjska beseda je bila pretila. Balkanski
Chicago melje mnogo usodnejše stvari brez
sleda. Treba je kričati kot stekel pes. Ni kaj
zoomirati, vse je v obrisi in nejasno. V valo-
vih prihaja smrad, strah, pred bombami in
kriminalom grize ljudi, prostituciji se širijo
kolena, v novih podhodih se kopiči govno,
že prasketajo vžigalice ...

Zadnja stran poziva VSE, ki
imajo neke podobne ideje in
bi hoteli sodelovati, ali so
drugače simpatični ne
pidejo na meduisstvo (12-13^a).
Luhih ust in poluhih jajc
vas pričakujem. Urednik

KARTOTEKA TRIBUNE

Najboljša slovenska RTV hiša zavzema v
Tribunini kartoteki kar 8,25 % dragocenega
članstva. Če vanjo uvrstimo še tovariša Mi-
lana Mercuna, se v spremenjenem razmerju
poveča njen delež kar za 11,11 %. S tem se
zahvaljujemo novopecenemu članu za aktiv-
no ustvarjanje monopola nekaterih množič-
nih občil.

Pripominjamo, da bo izšel njegov dodatek
glede na to, da je Tribunino pomagalo KO
JE KO? v osnovi že oblikovano, v posebnem
dodatku, opremljenem z ličnim muhalnikom
(pripravo za pobijanje muh) in osebnim po-
oblastilom, s katerim bo lahko neomejeno
zavladal nad vsemi radijskimi postajami po
Sloveniji.

Študentski list urejajo: Boris Cizej, Milan Dekleva,
Kostja Gatnik, Jože Konec (glavni urednik), Jernej
Novak, Jasa Zlobec (odgovorni urednik). Stalni so-
delavci: Miha Avanzo, Aleš Frljavec, Adam Franko,
Stane Hočevar, Ferdo Kavčnik, Miro Končina, To-
maž Kralj, Pavel Kristan, Radivoj Pahor, Lado
Planko, Marjan Pungartnik, Ciril Ribičič, Samo
Simčič, Vladimir Simić, Janez Stergar, Lenart Se-
tine, Sašo Srot, Darko Strajn, Marija Svajncer ml.,
Cvetka Tot, Andrej Ule, Mile Vakanjac, Peter Vo-
dopivec.

TRIBUNA – izdaja IO SS ljubljanskih visoko-
šolskih zavodov – uredništvo in uprava: Ljubljana,
Trg revolucije 1/II – telefon 21-280 – tekoči
račun: 501-8-78-1 – celoletna naročnina za stu-
dente je 15 din, za druge 20 din – tiska Železniška
tiskarna, Ljubljana, Moša Pijade 39 – rokopisov in
fotografij ne vračamo – poština plačana v goto-
vini